

SZÉKELY-UDVARHELY

szám. k. Mell. AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT LAPJA

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Községek, papok, gazdasági egyleti tagok és községi elöljárók egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják.

Telefon

Egy példány 10 fillér.

Telefon

FŐSZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDNOS:

BETEGH PÁL

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DERÉKI ANTAL

FŐMUNKATÁRS:

FULEI SZÁNTÓ LAJOS

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Kossuth Lajos utca 31. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők.

Apróhirdetések szavankint 4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért más hirdetések olcsó árszabás szerint. Nyit-tér sora 1 K.

M. kir. postatakarékpénztári cseque-számla 10,489. szám.

A székelység központja.

Az erdélyrészi és székelvudföldi hírlapokban időszakonként vissza-visszatér annak a kérdésnek megvitatása, sőt meghatározása, hogy a székelv városok közül melyiket illeti meg az elsőség, azaz melyik várost ismerjük, fogadjuk és jelentsük ki: a székelv központjának.

Minden ilyen vitának és meghatározásnak eddig csak negatív eredménye lehetett; mert kétségtelen ugyan, hogy minden egyes városnak megvannak a saját lokális törekvései, előirányzott, meghatározott fejlődési és haladási processzusa, de az is bizonyos, hogy vannak olyan általános, fontos közgazdasági, ipari és kereskedelmi kérdések, melyek égetően követelnék, hogy azokat a székelv városok nem egyenként a saját intenciójuknak, érdekeknek, szűk hatáskörüknek keretében oldandák meg, hanem egyetértve, kezelve jutassanak célra, az egész székelv és az egész Székelvöld boldogulására.

Ilyenek szerintünk a székelv erdők, a székelv birtokok arányosításának és mindenekelőtt a székelv vasutak kiépítésének égetően kényszerítő nagy kérdése, mert valameddig a székelv városokat — a hiányos és rossz közlekedés — inkább ellávolítja, mint közelebb hozza egymáshoz, addig a maga elfogadható realitásában tisztán ki sem bontakozhatik a bizonyossággal kapcsolatos igazság, hogy melyik székelv város lehetne hát igazába a székelv központja.

Mert ennek első feltétele, szerény véleményünk szerint csak az lehetne, a hol a vasuti hálózat minden ága összpontosulna és így ebből önként kinőne, kifejlődne: a székelv központja.

Amit e tekintetben az egyes székelv kongresszusok, nagy lelkesedéssel bár, de kevés realis alappal határozatilag kimondottak, mindeddig csak papirosra írott malaszt maradt.

Mert ha van is némi jogosultsága annak, a mihez mi is készséggel csatlakoznánk, — hogy a székelv városok jelenlegi közgazdasági, ipari, kereskedelmi és kulturális haladását tekintve, — minden józan felfogás szerint Marosvásárhelyt illehetné meg az elsőség, vagyis a székelv

központja, ép oly nevetségesnek tünik fel most már idők múltán, a tusnádi kongresszus azon határozata, hogy Tusnádot ismerjük el a székelv központjának; mert központ alatt nem a szigoruan földrajzilag megállapított középpontját a Székelvöldnek kell érteni, hanem azon várost, mely ugy geográfiai fekvésénél, vasuti összeköttetéseinél, ipari, kereskedelmi, közgazdasági és kulturális szempontból valóban oly magaslatra, oly elsősége emelkedett a többi városok fölé, hogy vezető szerepét minden lokális irigység nélkül feltétlenül el kell ismernünk.

Azonban mi annak a központnak korántsem szántunk a Székelvöld életében olyan szerepet, mely csak arra irányulna, hogy mindent magába foglaljon, minden csatornát a Székelvöldről csak maga felé irányítson és ezzel a többi városok életképességét gyengítse, haladását megakadályozza, hanem ellenkezőleg, a központnak az lenne a feladata, hogy a többi városokat fejlődésükben, haladásukban ne csak irányítsa, hanem erkölcsileg, sőt ha lehet anyagilag is támogassa.

Mert hiszen épen a lokális feltékenydedés, melynek szintén meg van a jogosultsága, volt eddig kerékkötője annak, hogy egészséges irányban nem voltunk még képesek egy életerős, hatalmas központot teremteni, hova a székelv érdekek minden szálai teljes bizalommal összetalálkozhatnának. És ezt mi nagyon természetesen találjuk; mert valamin az egyén is ösztönszerűleg keresi megelhetésének, saját boldogulásának utját, ép ugy a városok egyenként is saját fejlődésüknek, haladásuknak utjain törtetnek előre, ami ha nem ugy lenne, bizony nagyon szomorú dolog lenne...

Mi köszönettel vesszük, jó Borszéký Soma bátyánk azon megtisztelő, nagyszerűtét, melylyel városunkat minden áron székelv központtá akarná fel emelni, de sokkal szerényebbek vagyunk semhogy ezt még jelen fejletlen állapotunkban magunknak praetendálnánk.

Mi e tekintetben vitán kívül, helyesebben vitán fölül óhajtanánk állani. Sőt mi ezt az áldatlan és célra nem vezető vitát egyáltalán, egy időre óhajtanók teljesen megszüntetni, mert mi azt hisszük, sőt azt is óhajtjuk,

hogy erre a kérdésre a közeli vagy távolabbi jövő, minden vita nélkül ugyis meghozza majd a maga kényszerparancsolta, természetesen feleletét.

Minden további vita perhorreskálásával azonban felvetünk egy új eszmét és collegiális szeretettel kérjük ugy az erdélyrészi, mint a Székelvöldi irólársainkat, kegyeskedjenek ez eszméhez — ha jónak találják — csatlakozni.

Tartsunk ez év nyarán, valamelyik erdélyi vagy székelv városban — a helyet később is meglehetne határozni — egy összejövetelt, melyen Erdélynek valamennyi lapszerkesztői, tollforgatói, irodalmi emberei jelenjenek meg, oly célból, hogy a Székelvöldet érintő legégetőbb, legfontosabb kérdésekben, mindenben egyöntetű eljárást követhessünk.

Igy szétforgácsolva erőinket mindig csak gyöngék maradunk; de ha tudásunkat, erőnket, jóakaratusunkat és a tollban rejlı hatalmunkat egységes célok szolgálataiba állítjuk, akkor ugy Erdély, mint a Székelv javára sokat, nagyot alkothatunk és ebből az összetartózkodásból, collegiális közös megértésből önkéntelenül ki fog magától alakulni: a székelv központja!

Deréki Antal.

Tagosítás és arányosítás.

(3. folytatás.)

Hogy ezen kérdés fejtegetésével a t. ház figyelmét tulságosan igénybe ne vegyem, egyszerűen hivatkozom a sok kérő közül egyre, — mert hiszen mindegyiknek ugyanaz a tendenciája és a kérdés ugyanarra a dologra irányul. Szárhegy község birtokosainak megindokolt kérésére, a melyben ezek elmondják, hogy arányrészeiket jogszerűen szerezték és rámutatnak azon súlyos és szomorú következményekre, amelyeket ezen törvényjavaslat törvényvé válása rájuk nézve előidézne. Azt mondják ezen birtokosok, hogy (olvassa): „vannak családok, a melyeknek tagjai az örökségen és közös birtokon ugy osztokodtak, hogy az egyik tagnak jutott az ingallan, a másik családtagnak jutottak a marhák és egyéb ingóságok: harmadszor a közös illetmények, a melyekre nézve ugy rendelkeztek, hogy abból pénzt lássanak és jövendő létfentartásuk alapját lerakják, holott azonban ez a szegénység és nyomorúság kuforrása lett és az osztály felett kitért a család tagjai között a civakodás, a pereskedés, a minek nyomában anyagi és erkölcsi romlás jár, mert a tapasztalás azt mutatja, hogy a család kebelében duló gyűlölségnek csak a sirhalom vet véget“.

Rámutat ez a memorandum arra,

hogy a szerződést ugy kötötték meg a fakereskedő cégek, hogy azon esetben, hogyha nem használnék ki külön az ő illetményük, a száz holdnál nagyobb illetmény, a melyet azonban 1880. után szerezték, kötelesek a már megfizetett előleget visszafizetni, sőt sok esetben kötbért is kötelesek fizetni. Azon esetben, ha ezen székelv birtokosok illetményeiket, arányrészeiket megfelelő áron adták el s illetve megvásárolták; ha a vásár megfelel a jóhiszemű szerződés minden követelményének, azt hiszem, lehetne egy kivezető utat találni, a mely rájuk nézve nem tenné érvényessé a törvény azon rendelkezését, a mely az 1880. szeptember 10-ike óta kötött szerződések megszüntetését kívánja. Viszont, a hol a rosszhiszeműség nyilvánvaló, a hol a kicsiny, szegény emberek kifosztásáról van szó: ott kérelhetetlen szigort kérek én is a képviselőháztól; ott törvényes intézkedésekkel meg kell szüntetni, hogy egyes lelketlen emberek kizsákmányolhassák embertársaikat. (Igaz! Ugy van!) Főcél a székelv legboldogabb jövőjének a megteremtése!

T. ház! Miután Sümegi Vilmos, t. képviselőtársam és barátom bözbeszölve azt mondja, hogy e kérdés el van intézve, végtelen örömmel tudomásul veszem és az arányosítás kérdését tovább nem fejtegetve, gondolatmenetemet erre nézve tovább nem füzve, áttérek a másik kérdésre, a tagosítás kérdésének tárgyalására.

Hammersberg Lázár: Három negyed kettő! (Mozgás).

Nagy György: Máltóztassék figyelmükkel megajándékozni, mert különösen a tagosítás kérdésében, merem mondani, körülbelöl 200.000 embernek egyetlen képviselője vagyok, minden panaszzal kérésükkel hozzám fordultak, egész levéltárt tesz ki a hozzám érkezett kérések tömege, a melyben kértek, hogy rámutassak a sérelmekre és megkérjem a t. igazságügyminiszter urat, hogy a törvény részletes tárgyalásánál benyújtandó módosításaimat, indítványaimat méltóztassék figyelembe venni.

T. ház! Az előttünk lévő törvényjavaslat II. cikke a tagosításra vonatkozik és az 1880. évi XLV. törvény cikk 6. § a helyébe hatszakasz megjelölésével új szakaszt juttat. Ez a szakasz egy rendelkezést, egy eddig törvényeinkben nem tárgyalt, nem szövegezett novumot ismertet, a földmivelésügyi miniszter ur által összeállított gazdasági szakértő bizottságot. Magam részéről ennek a gazdasági szakértői bizottságnak intézményét helyesnek tartom, mert legalább kikérültetik az az anomália, hogy oly községek határait is tagosították, a melyekre nézve a gazdasági szakértelem a homlokegyenest ellenkezőnek szükségességét vitatta és világos volt, hogy a tagosítás a lakosság kárára történik, a kisbirtokosok szegényedését fogja maga után vonni. De a szakasznak többi intézkedésével nem lehetek megelégedve.

Kérem a t. miniszter urat és mint-hogy tudom, hogy ezuttal Imling Konrad ő méltósága helyettesíti az igazságügyminiszter urat, kérem az

államtitkár urat, méltóztassék elfogadni azt az indítványomat e szakasznál, hogy ha egy negyedhez kötve maradna is a tagosítás elrendelése, de a negyedet már közjegyzőileg hitelesített kérdésben a község tulajdonának egy negyedet képviselő birtokosok kérjék és az az anomália szüntettessék meg, hogy egyetlen rosszindulatu külbirtokos kérésére meginduljon a tagosítási eljárás és ne idézzék elő a kényszerű tagosítást, mint most. (Helyeslések)

Zakariás János: Ebben van igazság!

Nagy György: Abban az esetben pedig, hogyha a gazdasági szakértői bizottság nem tartja célszerűnek a tagosítást, az volna a kérésem, hogy az gazdaságilag káros, akkor jogállamnak nem lehet érdeke, nem lehet célja, hogy kárt okozzon saját polgárainak.

Azután pedig arra vonatkozólag volna indítványom, hogy az állami törvényhatósági és községi vagyon, a közalapítványi javak, a közintézetek, az árvák és gondnokság alatt lévők birtoka, urbéri hasonvételekkel terhelt oly erdők, legelők és nádasok, valamint arányosítás alá tartozó oly közös használatu területek, amelyeknek rendezése még befejezve nincs, ne számíttassanak az általános tagosítást kívánók birtokához. (Mozgás) Ez igazságtalan volna. 1882 ben a miniszteri javaslattal szemben az igazságügyi bizottság e tekintetben állást foglalt, rámutatott, hogy az árvák, gondnokoltak vagyonát nem lehet így megkötni, azoknak szabad rendelkezési jogot kell adni, hogy képviselőik útján ezek is nyilatkozhassanak és ha kéri, meg kell adni a módot, a törvényes alapot, hogy véleményüknek kifejezést adhassanak, hogy szavazhassanak és a mint üdvösnek vagy károsnak tartják, — a tagosításhoz hozzá járulhassanak, avagy pedig annak elvetését kívánhassák.

Abban az esetben pedig, hogyha a t. földmívelésügyi miniszter ur által alkotott szakértő bizottság nem találja helyesnek egy község határára nézve a tagosítást — ha nem fogadják el a legradikálisabb indítványomat, hogy ilyen esetben abszolúte mellőztessék a tagosítást, — ha mégis elrendeltetik a tagosítás, abban az esetben is fentmínősített birtokok hivatalból a tagosítást ellenzők birtokához számíttassanak. A távol levők birtokát szintén a tagosítást ellenzők birtokához kell számítani, mert a tagosítás egy már fennálló jogállapot megváltoztatására törekszik és a ki nem jelenik meg, azt dokumentálja, hogy nem járul hozzá. Hibás, helytelen, törvénytelen, embertelen, a józan ésszel ellenkező az eddigi eljárás, a mely a távollevőt egy jogállapot felforgatását kívánóhoz számította.

(Folyt. köv.)

Gazdakörök rovata.

Az Udvarhelymegyei Gazdasági Egylettől

34—1908. szám.

HIRDETMÉNY.

Az udvarhelyvármegyei gazdasági egyesület febr. 29. és márc. 1-én a Nagyméltóságú m. kir. földmívelésügyi miniszterium, az O. M. G. E. és az E. G. E. támogatásával Székelykeresztúrott (vasutállomás) országos jellegű tenyész állatkiállítását és vásárt rendez.

E kiállításon az ország összes tenyésztői versenyezhetnek magyar erdélyi fajta, saját nevelésű, 2 évet betöltött bikákkal, borjas teheneik 2 és 3 éves üszőkkel, melyekről a községi előjáróság által igazolandó, hogy egy év óta a kiállító tulajdonát képezik, továbbá udvarhelyvármegyei községek községi bikákkal.

Siementhal és berni siementhal tenyészállatok is kiállíthatók, amennyiben vármegyei tenyésztők tulaj-

donai és nem külföldről importáltak. Ezek csak oklevélre pályázhatnak.

A kiállítás díjmentes, de a vásár két napján eladott állatok eladási árának 2 százaléka az egyesület pénztárába befizetendő.

Díjak: I. Nagytenyésztők bikái részére: 1. Az O. M. G. E. tiszteletdíja és külön 100 K, 2. díj 100 K, 3. díj 80 K, 4. díj 60 K, 5. díj 50 K, 6. díj ezüst érem. II Kistenyésztők bikái részére: 1. díj az O. M. G. E. adománya 100 K, 2. díj 80 K, 3. díj 60 K, 4. díj 50 K, 5. díj 30 K, 6. díj 20 K.

Községi bikák részére: 1. díj 25 K, 2. díj 20 K, 3. díj 15 K, 4. díj 15 K.

Borjas tehének részére: 1. díj 100 K, 2. díj 60 K, 3. díj 50 K, 4. díj 40 K, 5. díj 30 K, 6. díj 25 K, 7. díj 20 K, 8. díj 15 K 3 éves üszők részére: 1. díj 80 K, 2. díj 60 K, 3. díj 50 K, 4. díj 40 K, 2 éves üszők részére: 1. díj 50 K, 2. díj 40 K, 3. díj 20 K, 4. díj 15 K.

A 100 holdnál nagyobb birtokok tulajdonosai vagy bérlői csak a nagytenyésztők között állíthatnak ki.

Bejelentések Gálffy Kálmán főszolgabíró urnál Székelykeresztúron esz-közleendő, a ki kívánatra a kiállításra jövő vendégek elszállásolásáról, a tenyészállatok istállózásáról gondoskodik és mindennemű tudakozódásra felvilágosítással szolgál.

Mint hogy a kiállítást az erdélyrészi és tiszavidéki legismeretesebb tenyésztők szokták magyar erdélyi fajta bikáikkal felkeresni, azért itt egy a községek és magánosok a legelőnyösebben és a legnagyobb választékból szerezhetik be e nemű szükségleteiket.

Székelyudvarhely, 1908. január hó 28. án

Ugron Akos,
elnök

Hlatky Miklós,
titkár.

Lapzárta előtt.

A magyar delegáció pénteken délelőtt folytatta plenáris ülését a külügyi tárca felett való vitát. A vitában résztvettek Thaly László, Kmetty Károly, Rakovszky Béla. Azután Wekerle Sándor dr magyar miniszterelnök nyilatkozott és megállapítható, hogy nyilatkozatai a függetlenségi pártot is teljesen megnyugtatták. Még Medákovics Bogdán, a feloszlott horvát tartománygyűlés elnöke és Szivák Imre beszélt.

Az osztrák delegáció hadügyi bizottságának közeli ülésén felszólalt Schönaich tábornok, közös hadügyminiszter s reflektált a vitában elhangzottakra. Konstatálható, hogy a hadügyminiszter megfontolt kijelentései a magyar delegáció tagjai között is megnyugvást keltenek.

Andrássy Gyula gróf belügyminiszter nemsokára összehívja a pártközi értekezletet a házszabályrevíziós tervnek megvitatása végett. Az értekezletre csupán a pártok vezéreit vagy megbízottait hívják meg s így a konferencia alkalmasint csak szűkebb körű lesz.

A JÉG.

A csillogó acél röpi
A fényes jégmezőn.
Ezernyi szépség száll velők
Büszkén, előkelően.
A rang, modor, hivalkodás,
Titkos jelek, kacintgatás:
A jégen gyújt, hevít.

Jelszód az élv s nem gondolod,
Sikamlós jégre vitt.

* * *

Fagyot felold a nyári hő,

A jég is elveszett.

A sikos útnak vágya él:

Zsúrokra integet.

A jégsimán kékelt terem,

Könnyen lehet sötét verem,

Ott rejtőzik Erisz...

Jelszód az élv, mely nyárban is,

Vesztetre, jégre visz...

FÜLEI SZÁNTÓ LAJOS.

KÜLÖNFÉLÉK.

Rp. Keserű labdacok a Böm-böde részére.

Sign: Hetenként egy adag.

Szokatlan nagy a mozgalom,
Hegyen-völgyön lakodalom,
Farsangi dáridó járja
Mindenki készül a bálra.

Most meg aztán tetejébe
Választás vár mindenkire,
Jól felküssük az irhánkat
Kudarc ne érje tanyánkat.

Házalunk és korteskedünk,
Nagy baj lenne, ha nem nyerünk,
Most válik el a városom:
Ki a legény hát a gáton?

A korecsmáros egyre hallgat
Bajza alól csak sunyítgat:
Fiaim marakodjatok,
Rajta-rajta válasszatok
Nálam jó borra találotok...

Dr Veritás.

— A budapesti Uránia színház előadásai: Molnár Viktor vallás- és közoktatásügyi államtitkár, a budapesti Uránia magyar tudományos színház megalapítója és felvirágoztatója, akinek már eddig is kiváló érdemei vannak a magyar kultúra terjesztése körül, az Uránia intézményét fokozottan óhajta beállítani annak szolgálatába. A színházat újból vidéki körutra bocsátotta ki s ez alkalomból teljesen új gépekkel s képekkel látta el. Az így megújított színház, mely valóságos diadal utat járt végig az ország legnagyobb városaiban: Aradon, Szegeden, Temesváron, Kassán stb körutja folyamán hozzánk is ellátogat és már ma vasárnap február hó 9-én és folytatólag 10-én és 11-én tartja meg nálunk előadásait. Az Uránia ez alkalomból legkiválóbb műsordarabjait mutatja be. Az első napon, ma vasárnap „Az élet komédiája”, Ráth István kacagtató műve, a másodikon, holnap hétfőn a szenzációs „Rendnek muszáj lenni” című darab, 11-én kedden pedig utolsó előadásul a „A babona”, a színház nagysikerű műve kerül előadásra. Jegyek mind a három előadásra már most kaphatók: Betegh Pál Kossuth-utcai könyvkereskedésében.

— Egyházi estély. A székelyudvarhelyi református egyházközség ma, vasárnap délután 5 órakor a kollegium tornacsarnokában tartja negyedik egyházi estélyét, melyre a rendezők a következő érdekes és változatos műsort állították össze: 1. Gyülekezet éneke: XXX. dics. 1. v., 2. Szavál: Jakab György ref. s. lelkes. 3. Felolvas: Deréki Antal író. 4. Quartett Haydnyótl, előadják: Schmidt Károly (X. I.), Marosi Antal (V. 1/2), Kovács Jenő (Viola) és Keresztész Károly (Cello) VII. oszt. tanulók. 5. Kálvin és Farer (dialogus) előadják: Farkas József VIII. oszt. (Kálvin) és Gönczi László VII. oszt. (Farer). 6. Gyülekezet éneke XV. dics. 3. v. Belépés ingyen. Kegyes adományok a temetőérti szegények részére köszönettel fogadtatnak. A rendezőség.

— Az ipari munkások szabad lyceumán múlt vasárnap délután Nosz Gusztáv főreáliskolai tanár tartott mindvégig nagy figyelemmel hall-

gatott előadást a Diploma hajbászatról. Tartalmas és a mai társadalmi ferde felfogást, a gazdasági pályákat illetőleg a maga súly értékére le szállítsa; felolvasása sok tanulságot nyújtott az ipari és kereskedelmi pályák megszeretésére. Bartos Teréz csengő, szép éneke után a 144 hallgató nevében Solymossy Endre biz. elnök köszönte meg szereplőknek fáradozásukat. Ma vasárnap délután 2 órakor dr Paál Árpád fog előadást tartani.

— Községi iskolaszékünk rendes havi ülését e hó 5-én délután tartotta meg a tagok csaknem teljes számának jelenlétében. Több fontos ügy letárgyalása után a Népművelési Egylet alakuló közgyűlésének összehívását folyó hó 16-án d. u. 3 órára tűzte ki. Továbbá megkeresi a képviselőtestületet az ujonnan építendő iskolával kapcsolatosan egy napközi otthon, két kézimunka és egy rajz, illetve nagyteremnek építése érdekében.

— A jótékony nőegyletnek szerdán este a „Budapest” szálloda nagy éttermében rendezett második fillérestélye, melyen mint rendezők Szabó Andrásné és Dr Borosnyai Pálné kiváló tapintattal és előzenyességgel működtek, minden tekintetben kitűnően sikerült. A műsor egyetlen számát Musset Alfrédnek „Szeszély” című kis vígjátéka képezte, mely szellemes tárgyával ugyancsak próbára tette a közreműködők képességét. Dicséretükre legyen mondván, derekasan megállották helyüket. Szobotka Kata és Nosz Ilonka teljesen beleélték magukat szerepeik szellemébe és nemcsak egyéniségük kedvességével, de határozott tehetségükkel is nagy sikert arattak. Méltó partnerük volt Balázs Sándor, a kit ezuttal először láttunk a nyilvánosság előtt és a ki e bemutatkozásával kitűnő tehetségű műkedvelőnek bizonyult. Az estélyen előkelő, szép közönség volt jelen, mely a legjobb kedélyhangulatban, csak a késő hajnali órákban oszlott szét.

— Vármegyénk közig. bizottsága, szerdán e hó 12-én tartja rendes havi ülését a vármegyeház kistermében.

— A járdák takarítása városunkban még a nagyobb forgalmi utcákban, így a Kossuth utcában is sok kívánni valót hagy hátra, pedig egy kevés hatósági eréllyel ezeken a közveszedelmes állapotokon könnyen lehet segíteni, csak a rendőrséget kellene nagyobb szorgosságra ösztönözni; mert azt hisszük, a hatóságra sem lehet közömbös a közönség közegészségügye, mely a veszedelmesen sikos járdákon a legnagyobb mértékben minden balesetnek ki van téve. A mellékutcaokról már beszélni se merünk, mert ott a jó Istenen kívül senkise ügyel a járókelők biztonságára és valósággal életveszélyes, különösen az esti órákban a gyér világítás mellett a hepe-hupás felfagyott hórétegek felett tojás táncot járni. Bizony-bizony, mucsai állapotok ezek, minőket egy ilyen nagy városban még sem volna szabad megtűrni!...

— Március 15. A helybeli Székely Dalegylet, mint a március 15-iki hazafias ünnepély állandó rendezője, az idén is megtartja a nagy nap ünnepélyét, szokás szerint d. u. 3 órakor. Az előkészületeket Dobó Zoltán karnagy vezetésével már meg is kezdette.

— A képviselőház csütörtökön délelőtt még egy formális ülést tartott, a főrendiház által letárgyalt törvényjavaslatokra tett üzenetének átvétele végett. A rendes ülések e hó 22-én veszik ismét kezdetüket.

— **Uj postai ügynökség** Udvarhelyvármegye Székelyszombor községében a kereskedelemügyi miniszter postai ügynökséget engedélyezett, a mely működését folyó évi január 26-án kezdette meg.

— **Irodalmi ünnepély.** A székelyudvarhelyi református kollegium ifjusága „Petőfi Önképzőkör» báró Kemény Zsigmond emlékére ma vasárnap február hó 9-ik napján, délelőtt 11 órakor az intézet tornacsarnokában, irodalmi ünnepélyt rendez, a következő műsorról: 1. Megnyitó beszédet tart Nagy Elemér az önk. vezető-tanára. 2. A költő hazája, Arany Jánostól; szavalja Gönczi László VII. o. tanuló. 3. Br. Kemény Zsigmond mint regényíró; írta Kassay F. László VIII. o. tanuló, előadja Pálffy László VII. o. t. 4. „Ha meghalok ...», népdalegyveleg Hubertól; előadja az ifjusági vegyeskar. 5. Báró Kemény Zsigmond mint tanulmányíró, írta és felolvassa Gyarmath. Dezső VIII. o. tanuló. 6. Dalok Ivánfytól (ének duett); előadja Palló Imre VI. és Benedek Aladár VIII. o. t. Nével kísérlik: Schmidt Károly VII., Keresztény Károly VII., Kovács Jenő VII., Marosi Antal VII., Mehburger Frigyes III. o. tanulók. 7. Tárogató Szabó Andrásról; szavalja Nemes Imre VIII. o. t. 8. Induló; előadja az ifjusági zenekara.

— **Halálozás.** Id. Zárug László, tekintélyes gyergyószentmiklósi kereskedő, a napokban 102 éves korában elhalt. A nagy kort elért köztestületben állott öreg ur, az utolsó hetekig egészséges volt. Mint honvédtiszt a szabadságharc minden mozgalmában élénk részt vett és élete alkonyán is puritán jellemű jó hazafi volt. Halála nagy részvétet keltett.

— **A vidéki hírlapokért.** Alig van multság, jótékony célú estély, hangverseny és más összejövetel, melyre a hírlapok szolgálatát, a hírlapok hathatós támogatását igénybe nem vennék a társaskörök és egyesületek. Mert hát tudvalevő dolog a hírneves Edison aranymondása, hogy „Nyomatott betűvel tudatni a világgal, hogy valaki ki és mi, hol van és mi van, s tudatni mindent a mire ennek a nagy világnak szüksége van: ez a siker titka“. Másfelől pedig Gladstone mondja, hogy „Hirdetés nélkül más, mint pénzverde, nem tud pénzt csinálni“. Éppen ezért bőven ontja szolgálatait a vidéki sajtó mindenkinek — személyválogatás nélkül s az a csekély előfizetés, mely a lapért jár — legkevésbé sem áll arányban a hírlapírók éjjel nappali szolgálatával; különösen akkor érzik ezt a hírlapírók leginkább, mikor valamely baleset, huzamosabb betegség kiveri kezükből a kenyérkereső tollat. Ilyenkor az általuk föntartott segélyegyletre szorulnak s ennek alamizsna-fillérekből tengetik életüket. Ezt az egyletet a társadalom humánusan gondolkodó egyenei támogatják adományaikkal. Ugyanerre kérjük a helyi és vármegyei multságok rendezőit, valamint a takarékpénztárak igazgatóit is. Bármily csekély adományt e célra szívesen fogadunk és azt lapunk hasábjain hálás köszönettel nyugtázzuk, az adott összeget pedig rendeltetési helyére juttatjuk.

— **A székelylengyel falvi ifjuság** e hó 15-én este színelőadással összekötött jótékony célú táncestélyt rendez, melyre a közönséget e helyen is meghívja a rendezőség: Andrásy Gyula, Bálint Márton, Ferencz Lőrinc, Keresztény István, ifj. Király András, Székely Sándor Belépti díj személyenkint 80 fillér, családjegy 2 K. Kezdeté 6 órakor. Színe körül „A falu rossza“, Tóth Ede örökbecsű népsziműve.

— **A helyi tisztviselői kör** ma, vasárnap d. u. 5 órakor tartja meg évi rendes közgyűlését a kör helyiségében.

— **Öngyilkosság.** Koncz János 48 éves kissolymosi lakos e hó 2-án délelőtt saját kertjében egy szilvafára felakasztotta magát és mire megtalálták, már élettelen volt. Az öngyilkos, — felesége állítása szerint — már négy ízben követett el öngyilkossági kísérletet, a mit mindég sikerült megakadályozni; azonban most nagymérvű ittassága közben, anélkül, hogy észrevették volna szándékát, végrehajtotta.

— **Elgázolta a vonat.** Fodor Péter 30 éves székelykereszturi illetőségű vasuti fékező e hó 1-én este Segesvárról a gyorsvonattal Tövisre indított. A mint Küküllőszeg és Karácsonyfalva között fékezett, a meglapult fék a vonat kerekei alá dobtá, hol a felismerhetetlenségig elgázoltatott Jobb lábát a törzsről levágta és a testtől 30 méternyi távolságra vitte; ugy a mellett, mint a fejét tökéletesen szétzúzta. A mozdonyvezető észrevette, hogy jelzése dacára a vonatot nem fékezik, nyílt pályán tehát megállította a vonatot és rögtön a fékező keresésére indult, kit a pályőrök Küküllőszegen alól, a pályatesten szétdaraboltan megtalálták s hulláját a legközelebbi vonattal Segesvárra visszazsállították, honnan a vizsgálat megejtése után Székelykereszturra hozták és a legnagyobb részvét mellett eltemették.

— **A jövő körzője!** Szénásy Béla magyar gyártmányú új szabadalmazott fejes körzői a legjobbak. Kapható: **Betegh Pál** könyv-, papír-, író- és rajzszerszerezésében Székelyudvarhelyt Kossuth-utca 31. sz. a.

— **Zenekedvelők és zenészek figyelmébe!** Hegedük, hegedüvonók, hurok, gyanták, vonósörök és más felszerelések — legjobb minőségben; Okarinák nagyválasztékban; hangsípok, harmonikák, klarinétyelvek stb. előnyös árak mellett kaphatók: **Betegh Pálnál** Székelyudvarhelyt.

Szerkesztői üzenetek.

I. S. Ditró. Az olyan közleményeket melyek már előzőleg más lapban megjelentek, elvből nem közöljük; ez szolgáljon a jövőre irányadóul önnök is — másnak is.

F. Sz. L. Budapest. Felelős szerkesztőnk már felgyógyult, legközelebb érdemlegesen válaszol. Üdvözlét.

Dr. K. P. Debrecen. Kár a tollat ilyen hosszú ideig pihentetni, mert be talál rozsdásodni. Kérjük és várjuk további szíves közreműködését.

Egy kislánynak. Komoly szándék nélkül nem illik a fiatal emberekkel kacérkodni, ha pedig komoly a szándék akkor meg minden kacérkodás felesleges; ez a mi véleményünk, ha épen tudni akarta.

Nyílt-tér*

Nyilatkozat

Az U. H. folyó évi 5-ik számában megjelent rám vonatkozó „Nyílt-tér“-i közleményre, következőket kívánom megjegyezni:

Nem felel meg a valóságnak Pálffy Jenő szolgabíró azon állítása, hogy védtelen állapotban volt, mert — kérdelem — lehet-e védtelen az, aki hatlövétű forgó-pisztolyt tart a kezében?...

Nem felel meg a valóságnak az, hogy orozva támadtam meg, mert szemtől-szemben állottunk, mikor a lövés eldőlt s még füstölgött kezében a pisztoly, mikor jogos felháborodásomban megtettem azt, a mit helyzetemben talán mindenki megtehet volna, tehát el lehetett készülve annak következményére.

A lovagias elégtételt sem indoklatlanul tagadtam meg, mert ily előzmények után egy olyan uri emberrel szemben, ki nyilvános helyen elsőrendű vendéglőben, védtelen emberekre fegyvert ragad, lovagias elégtétel-adásnak helye nincs.

Qualificálatlan eljárásáért ki-

* Az e rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

zárólag csak a bíróságnál keresettek elégtételt, hol ellene a bűnvádi feljelentést már meg is tettem.

SZENTPÉTERY FERENC

Kiadja: **Betegh Pál** újságkiadó intézete.

484—908 tlv. szám.

HIRDETMÉNY.

AN m. m. kir. igazságügym. 1906. évi jul. 6-án 14114—906. I. M. sz. a. rendeletével elrendelte, hogy a székelykereszturi kir. járásbíró, mint tkkvi hatóságához tartozó **Siklód** község telekjegyzőkönyveibe felvett mind azon ingatlanokra nézve, melyekre az 1886. évi 29. t. c. az 1889. évi 38. t. c. és 1891. évi 16. t. c. cikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi 29. t. c. cikkben szabályozott eljárás s ezzel kapcsolatban a tkkvi bejegyzések helyesbítése foganatosíttassék.

E célból a helyszíni eljárás Siklód községében 1908. évi március hó 16-ik napján fog kezdődni.

Ennélfogva felhivatnak:

1. mindazok, kik a telekkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a tkkvi hatóság kiküldött előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló esetleges okirataikat mutassák fel.

2. mindazok, kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírássra az 1886. évi XXIX. t. c. 15. 18. §-ai és az 1889. évi XXXVIII. t. c. 5. 6. 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházási telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt élő szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben ez uton jogaikat nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezményétől is elesnek; és

3. továbbá mindazok, kiknek javára tényleg már megszűnt követelésekre vonatkozó zálogjog vagy megszűnt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlését kérelmezzék, illetve, hogy a törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellen esetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

A kir. járásbíró, tkvi hatósága Székelykeresztur, 1908. évi február 7-én.

CSERESNYÉS SÁNDOR,
kir. járásbíró.

Szám 1737—1908. tkvi

Hirdetmény.

Homoródújfalva községre nézve az 1892. évi huszonkilencedik t. c. értelmében a tényleges birtokosok tulajdonjogának telekjegyzőkönyveikbe való bejegyzése és a telekkönyvi bejegyzések helyesbítése iránti eljárás befejeztetvén, ez azzal a felhívással tétetik közzé:

1. hogy mindazok, kik az 1886. évi 29. t. c. 15. és 17. §§-ai alapján ide értve e §-oknak az 1889. évi 38. t. c. 5. és 6. §§-aiban és az 1891. évi 16. t. c. 15. § a, pontjában foglalt kiegészítéseit is, valamint az 1889. évi 38. t. c. 7. §-a, és az 1891. évi 16. t. c. 15. § b. pontja alapján eszközölt bejegyzések, vagy az 1886. évi 29. t. c. 22. §-a alapján történt törlések érvénytelenségét kimutathatják e végből törlési keresetüket hat hónap alatt, vagyis 1908. augusztus hó 15. napjáig bezárólag alólirt telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlési kereset, annak a harmadik személy-

nek, aki időközben nyilvankönyvi jogot szerzett hátrányára nem szolgálhat.

2. hogy mindazok, kik az 1886. évi 29. t. c. 16. és 18. §-ainak esetében, ideértve az utóbbi §-nak az 1889. évi 38. t. c. 5. és 6. §§-aiban foglalt kiegészítéseit is, a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése elleneben ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt vagyis 1908. évi augusztus hó 15. napjáig bezárólag a tkkvi hatósághoz nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog.

3. hogy mindazok, a kik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül az eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvankönyvi jogait bármely irányban sértve vélik, ideértve azokat is, kik a tulajdonjog arányainak az 1889. évi 38. t. c. 16. § a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis 1908. augusztus hó 15. napjáig bezárólag nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után az említett bejegyzéseket csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvankönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, a kik a kiküldöttnek eredeti okiratokat adtak át, hogy a menyiben azokhoz egyszerű másolatokat csatoltak vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

Kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.

Oklánd, 1908. évi február hó 5.

PÉTERFY ALBERT,
kir. járásbíró.

Eladó háztelkek.

A szombatfalvi vámmal szemben, közvetlenül az asfalt mellett 200—400 nsz.-öl területű háztelkek eladók. Részletes felvilágosítást ad Dr. Szölösi Ödön, ügyvéd.

Okmány-, író- és fogalmi papírok

legjobb minőségben

— hazai gyártmány —
kaphatók:

BETEGH PÁL

könyv- és papírneműek

— gyári raktárában —

Székelyudvarhelyt,

Kossuth Lajos-utca 31. sz.

Mintákat és árjegyzékeket bárhova bérmentve küld.

Legjobb minőségű okmány-, író- és fogalmi papírok!

— Hazai gyártmány. —

Önkéntes árverés.

Tarcsafalván 1907 december 29-én elhalt Pálffy Dénes nagybirtokos hagyatékában maradt s a hagyatéki leltár 10—297 tétele alatt felsorolt ingóságok, gazdasági felszerelések, takarmány, 294 drb juh, az egész

